

زمانی کوردی هونه ره

زمانی کوردی، ره مزی هه ویهی نه ته و بی و نیشتمانی کورده، زمانی کوردی میراتیکی گرینگ و زور بایه خداری فرههنگی به. زمانی کوردی، ده بی له واژهی داتاشراو پیاریزی.

زمانی کوردی له بابهت ته رکبیه وه، زمانیکی کشگیری (مو عجزه بی) به، ده بی له خونجاوی و گونجاوی پهره دار، وه سه رسور هیته ری ته رکبیه ئه وه. به باشی که لک و هر بگیری.

زمانی کوردی زور ئاسان واژهی بیگانه له خویدا ده تاوینته وه و هر وه کو واژهی خو مالی لیده کا، زمانی کوردی چومه ئاویکی پر به ره کهت و ته زی به له که نجینه به کی گه وه و بایه خداری میرات و که له پوری فرههنگی کورد و نه ته وهی کورد زمان، وه بو که لانی دیکه یش به دیها تویه کی گه وه و پرشان و شکویه، زمانی کوردی دارای واژهی زور و پهره دارو جوان و له بارو له سه زار خوش و سوک و ره وان و شیرین و ئیسسک سوکه. زمانی کوردی ئاههنگی دل و دهر و لاوینی هه یه و زور له گوئی خوشه، جوان گوئی ده لاوینته وه، وه به پالدان به تایه تی به کانی واژهی خوئی و ته رکبیه تایهت به زمانی کوردی، ئاسان ده توانی هه ره بشی له به شه کانی زانین و مه عاریفی مرو فانی نشان بدا وه وردی به یانی بکا.

زمانی کوردی زمانی شیعو هونه، فه لسه فه و زانین و هونه ره، بوئی باو با پیرانمان فه رمویانه: زمانی کوردی هونه ره.

زمانی کوردی هویه که، تایهت بو به ده ست هیئاتی واتای بهرزو ته رز، زمانی کوردی حکیمه تی گه وه و بی وینته یه، جاهه ره له بهر ئه وه، زوری له لیکو له ران و زمان ناسانی جیهان، زمانی کوردی فیرون و لیکو لینه وهی زمانه وانی خو یان، به زمانی شیرینی کوردی، به یان ده کهن. نمونه کهی (مایکل چایده) که له سه ر رادیو کوردی له واشینگتون، له بابهت زمانه وانی به وه قسه ده کا وریشه ی واژه کان له زور بهی زمانه کانی مرو فی جیهانی ئه م سه رده مه لیک، ده داته وه و باس له سه ریان ده کا.

زمانی کوردی زمانی فاخیر، جوان، ساف، لوس، له بارو ره ساوره وانه، گونجاوی و خونجاویشی زور و زه وه نده، زمانی کوردی زمانیکی زیندوه، چونکا

واژه‌ی لی سازه کرئ و موشته قاتی هه به^(۱) و زور به ئاسانش واژه‌ی خه لکی تر له نیو خویدا، ده تاو بیته وه. زمانی کوردی واژه‌ی پاک و بی گهر د و خاویته، به ره ته ریشه یی و سفت و پایه دار و مایه داری هه به، زمانی کوردی، له سوینگه‌ی نوسه رانی ژبرو و بیرو و زاناو زمانه وانی کورده وه، روژ بو روژ، په ره دار تر و پته و تر و سفت و سوژ تر ده یی.

زمان و نه ده بی کوردی ره مزای به کیه تی و هه وه ی میژوی کوردانه، سا ته یی به ته وای و پر په هیز، به وزه یی ته و او، بی پارێزین و په ره ی پی بدین و غه نی تری بکه بن، کورد، زیاد له هر شتی به هو ی زمان و فره هنگی خو مالی خو یی توانیو به تی له راست داگیر که ران، راوه ستی و خو ی زیندو رابگری و دژو دوژمنان له خو ی پیرینگی بیته وه و له نیو کوره و سو به ی گرداری داگیر که ران دا نه تاو بیته وه، زمانی کوردی پر هیز و به وزه به، باش ده توانی باری فره هنگ و عیلم و زانین و تیکنیک و بایه خه کانی فره هنگی مرو فانی و ئیسلامی هه لگری و له نیو خویدا سه تامگیری بکا، نوسه ران و لیکوله ران و نه نستیتو و نه نجومه ن و کانونه فره هنگیه کان، له ده ره وه له ناوه وه ئه رکی سه نگین و قورسیان له سه رشانه، بو پاراستن و په ره دان به زمانی کوردی، دیاره هونه ریش له زمان و نه ده ب و فره هنگه وه، سه رچاوه ده گری، نه وه بینش و تی روانینی هونه ره که له گیانی کوړو کو مه لگادا توف و توفان به دی ده هینی و زانین و تیکنیکیش بو گه بشتن به ئامانج دیته یارمه تی دانی.

دیاره هونه ر سه رچاوه ی عیلم و شارستانیه ت و ژیا ره، هه روا راگری به ره ده وای میرو فیکری ئافراندنه کانی ئینسانه، به در یژایی میژو.

هونه ر سه ره تای هه ر شارستانیه تیکه، هه ره ک گرینگترین دیمه نی رینساس، له روژا وادا، باری هونه ری نه بو وه له ئول و دینیشدا پیغه مبه ران له راستی دا؛ گه وه ترینی ئینسانی میژون، جا هه ره له به ره نه وه یسه قورئان به گه وه ترینی کشگیری پیغه مبه ری ئیسلام ده زانری، چونکا گرینگترین تابه تمه ندی قورئان باری هونه ری نه وه، دیاره ده یی پشتیوانی هونه ری نه مرو ی کورد، هونه ری رابوردوی بی و بیش روانیته دواروژ، تا بتوانی به مومتازی بمیته وه. دیاره زانین و عیلمیش نه یی بو تی گه بشتن و پیگه بشتنی مرو یی و لیها تویی بی برانه وه ی نه وه، هه میسه به زانین بگاته کرده وه، تا زه رفییه تی گیان و

(۱) نه مه قسه ی دوکور فه رید وه جدی میسری به که له دایره المعارفی خویدا له باسی زمانی کوردی رای گه ندوه (شه پۆل).

مرو، ئاواله ترو دلره وین تری

پۆسته نه مرو نه ته وهی کورد؛ باستر خوئی بناسی و جیهان بناسی تا بتوانی به شه جیا جیا کانی زانین و تیکنولۆژی به دهس بهینی و بیان کاته خو مالی کوردی، له م ریبازه دا خوینده واران و ژیران و پر بیران و زانایان و خاوهن (نوسینگ) قه له م و خاوهن نه ندیشه، زور نه رکئی بهر چاویان هه به.

له بابته دهنگه وه، زمانی کوردی زور غه نی به؛ لام وایه هیچ زمانی به نه ندازه ی زمانی کوردی خاوه نی (ئه صوات: دهنگ) یی - بوینه: حیله، لوره، سه ره سه ره، زریکه، ته قه، ره قه، هاره، جریوه، سپره، بۆره، ویزه، میاو، قه قه، ته په ته پ، بۆله بۆل، زرمه زرم، خرمه خرم، بۆره بۆر، قیره قیر، زریکه زریک، قیره قیر، زره زه، هازه هاز، مرخه مرخ، قلمه قلم، قله قله، شریخه شریخ، شریقه شریق، بروسکه بروسک، خاوه خاوه، زره نگه زره نگ، ترپه ترپ، هاسکه هاسک، تاسکه تاسک، هه نسکه هه نسک، قۆره قۆر، قولته قولت، پشم و هۆر، میزه میزه، گیزه گیز، بریکه بریک، فیکه فیک، جیکه جیک، چه قه چه ق، چه په چه پ، شابه شاپ، قرخه قرخ، لرخه لرخ، فرته فرت، قرته قرت، گرمه گرم، زرم وکوت، خنکه خنک، چکه چک، تکه تک، گاره گار، کاره کار، باله بال، هۆره هۆر، قریشکه قریشک، ئاخ ئوخ، کوخه کوخ، زیره زیر، مه شه مش، خشپه خشپ، هوشه هوش، لوشه لوش، زره زره، فره فره، قرچه قرچ، فلچه فلچ، ملچه ملچ، پچه پچ، قاسپه قاسپ، منگه منگ، قوقه قوق، قوشقه قوشق، شینه شیت، خله خل، تله تل، گله گل، مچه مچ، بۆره بۆر، گابۆر، زور بونی دهنگ خوئی نیشانه ی پهره دار بون و پرپیت و به ره که ت بونی زمانی کوردی به، دیاره (دهنگ) له مه شه زیاتر له کوردی دا هه ن، هه رچه ن هه ندی له وانه ئیسمی سه وتن؛ به لام سه وت له وانیشدا، هه ره به.

روژگاری زمانی ماد: کوردی له فه راغنی وه تا گانا (له مه دیترا نه وه تا چین) خه لکی ئه م ناوه ناوه به زمانی کوردی مادی ناسیاو بوون، به تایبته له کاتی هیرشی ئیسکه نده ردا، کوردی مادی باوی سه رزاری خه لک بووه و ده رسی پی خویندرا وه، ئه م ده رس و ته وه به زمانی مادی کوردی له فیرگه (حوجره) ی مزگه وتان، به ره له وهی (دارالفنون) له خو ره لاتی ناوین دانری لای مه لایان ده رس ده خویندرا، مامۆستا ده رسه کانی به زمانی کوردی و اتا ده کرد و شیعی کوردیشی به زانینخوازه کان ده وت، ته نانه ت کتیه سه ره تایی و وردیله کانی له عه ره به وه، ده کرد به کوردی، جائه وه تا سه رده می خاناخانی قوبادی به رده وام بووه که خانای فه رمویه تی:

هه رچه ن مه واچان فارسی شه که ره ن
 به له فزی کوردی کوردستان ته مام
 کوردی جه فارسی به ل شیرین ته ره ن
 پیش بو ان مه حفوظ ، باقی والس لام
 په ره ی ۱۴ و ۱۵ ی شیرین و خوسره و، چاپی ۱۹۷۵ کۆری زانباری کورد، به غدا.
 (زانین میحوه ری ورد بوونه وهی زانستی) بوته هونه ری روژ باو (شه پۆل):